

la humanitat

SUPLEMENT

Octubre de 1962

ANIVERSARI DE LA MORT DEL NOSTRE PRESIDENT MARTIR

Comencem a sortir en dies de memòria tràgica, poc després del 15 d'octubre del 1962, data en que s'agombolen vint-i-dos anys de dolor, des d'aquell mateix dia del 1940, en el qual fou sacrificat el nostre President Lluís Companys, el nostre President etern, com digué l'estimat amic Abel Velilla a l'acte de recordança que va tenir lloc a l'Orfeó Català, i que va recolzar Esquerra Republicana de Catalunya amb tot l'escalf i amb l'assistència del Delegat a Mèxic del President actual de Catalunya, senyor Josep Tarradellas, més tots els membres del nostre Consell Directiu i de l'Executiu del Partit, i una munió dels nostres militants, els quals, junt amb els restants catalans de Mèxic, d'altres partits i estaments socials, i socis de l'Orfeó, emplenaren l'espai local. Emotiva recordança i evocació de la vida política, heròica i exemplar del gran patrici, va desenrotllar de manera original i inèdita, el militant del Partit Republicà Federal, l'advocat Abel Velilla, vell i estimat amic del nostre Gran Màrtir.

Reproduïm el següent fragment de la carta que el President Tarradellas adreçà a Maria Companys de Gally i al seu espòs Hèctor Gally amb motiu de aquesta data luctuosa:

«És ben difícil per a mi expressar els meus sentiments davant el crim comès en la persona del President Companys. Les hores, els dies i els mesos més dramàtics de la meua vida, els vaig passar al seu costat. La seva inflexible tenacitat de defensar les nostres llibertats, és constantment present en tot allò que neix dels meus actuals deures. El seu patriotisme i el seu coratge està present i cada dia més en la meua acció. Quan més anys tinc, quan més dificultats trobo al camí que ens hem traçat aquells que som i serem fidels al nostre Poble, la figura, el pensament i l'actitud del President Companys se m'arrapa més fortament al meu cor i a la meua pròpia vida. Que sigui ben aviat el dia que poguem dir a casa nostra mateix aquests nostres sentiments i homenatges al català més prestigiós i que més treballà per la nostra llibertat, el President Companys.»

Als nostres militants i amics

No caldria justificar el motiu d'aquest suplement a «la humanitat», que des d'avui volem fer sortir. Es obvi explicar-ho: preparar un número normal de l'òrgan oficial nostre, en deguda forma, suposa ocupar-nos-en durant tres o quatre setmanes; un parell o tres de setmanes més per a picar els originals, compaginar-los i imprimir-ne les planes adients. Després, cal encara, faixar-lo i trametre'l per Correu. Total: que quan arriba «la humanitat» a les vostres mans, estimats militants d'Esquerra Republicana de Catalunya, i volguts amics nostres, ja ha passat l'actualitat del seu contingut.

I ara, precisament, els fets es produeixen a una velocitat vertiginosa. Necessitem, doncs, una manera més ràpida de contacte, de comunicació espiritual i patriòtica amb tots vosaltres; i que no es marceixi la nova abans d'arribar a ésser fruitosa. Per això creiem que un SUPLEMENT senzill, de poques pàgines, àgil, entenedor i suggerent, pot accomplir millor el nostre propòsit de mantenir el perenne i necessari foc sagrat de la nostra causa, —l'alliberament de Catalunya per a tots els catalans—, que no pas seguir fent-ho amb un, això sí, esplendorós exemplar de «la humanitat», fet amb tants sacrificis com esforços, però d'escassa efectivitat, per culpa de la seva lenta i allargassada gestació i aparició, diguem-ne més o menys periòdica...

El Consell Directiu d'Esquerra Republicana de Catalunya a Mèxic, ha decidit que, apart de fer sortir com abans, en determinades ocasions i circumstàncies, això és, quan calgui, els números extensos i sencers del nostre gloriós portantveu «la humanitat», fundat pel nostre mai no oblidat President Màrtir, Lluís Companys, devem, mentre, fer arribar a les vostres mans, el més sovint possible, unes notes breus que recullin i reflexin els fets i les noves que es vagin produint.

Avui comencem. Ens plauria coincidir amb els vostres desitjos i satisfer-los amb aquest Suplement. Volem donar-vos noves reents, inèdites a l'exili. Pretenem que el vostre cor català, la vostra estimació per Catalunya, s'abrandin al mateix ritme de fervor patriòtic de tots els desterrats i també dels que sofreixen a la Pàtria el jou ignominiós del cranc franquista.

Vulgueu acceptar les nostres escuses, sinceres, i ajudar-nos en aquests renovats propòsits. Tota revisió de notícies originals, i autèntiques sobre tot, serà benvinguda i degudament acollida.

IN MEMORIAM

Paco Madrid, el conegut periodista i autor, entre altres llibres, de «Ocho meses y un día en el Gobierno Civil de Barcelona», es trobava a l'Argentina quan va saber-se la terrible notícia del crim comès per Franco en la alta personalitat del President de Catalunya, Hon. Lluís Companys.

El Casal Català de Xile va demanar-li uns mots per a publicar-los en el recull que van editar amb el títol de «In Memoriam» en el mes de novembre del 1940. D'allí copiem aquest comentari, eloqüentíssim, escrit per Francesc Madrid:

«Companys habia salvado, desde su cargo de Presidente del gobierno de Cataluña, muchas veces con riesgo propio, a las siguientes personalidades, entre otras que ahora no recuerdo: Puig y Cadafalch, católico, derechista, ex-Presidente de la Mancomunidad de Cataluña bajo la monarquía; Juan Ventosa Calvell, ex-Ministro de Hacienda de España, del grupo capitalista de Cambó; Barón de Viver, Marqués de Alella, señor Martínez Domingo, ex-alcalde de Barcelona, derechistas; Durán y Ventosa, ex-Senador del reino, derechista; Raimundo de Abadal, Jefe de la Liga Regionalista; Pedro Rahola, ex-Ministro de Marina, derechista; Patxot, millonario, católico caracterizado, derechista; y la comunidad entera de los religiosos del Monasterio de Montserrat que encontraron en Companys un abnegado y firmísimo campeón del derecho de asilo.

Al reaccionar el pueblo español contra los sublevados en julio del 36, León Blum telefoneó a Companys pidiéndole que salvase al potentado señor Mateu, co-proprietario de la Hispano-Suiza, y al doctor Forgeot, quien a su vez era consocio de la explotación francesa «Fuerzas Hidroeléctricas» de Andorra con el señor Monnet, Ministro de Agricultura en el gobierno Blum.

Companys respondió en el acto enviando un avión para salvar a Mateu, que así pudo llegar a Francia y pasarse inmediatamente al campo franquista. Mateu es ahora alcalde de Barcelona, donde ha visto fusilar a su salvador, el último Presidente de Cataluña, Luis Companys.»

A remarcar que «In Memoriam» va ésser editat en castellà per a una major difusió a l'Amèrica.